

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETSÉGI VIZSGA • 2007. október 19.

HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2007. október 19. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. JEZIČNO-KNJIŽEVNI OBRAZOVNI NIZ ZADATAKA

Pitanja su u svezi s dolje navedenom pjesmom:

U predvečerje (Ulomak iz ciklusa)

S neba mlazovi modri svijetlih potoka lopte,
smreka se cijedi, dječaci jabuke tresu.

Jabuke skaču po travi kao crvene lopte
i mirisi se toče po mirisnom mesu.

Mlinovi na vjetru, daleki lavež pasa,
tišina teče s tornja. Iz tamnog poluglasa
crvotočna se pjesma u tramovima glasa
i cvrkut se rastače lakokrile laste.

Modrina zvoni i kao glazba raste.
Na vjetru titra breza,
topola šumi, jablan miče grane.
Lipin med se cijedi na nagnjile rane
sa mirisom loze, bagrema i sljeza.

Na tratini u sjeni zelenkastog veza
listovi se miču, svjetlost meka teče,
nad starim tornjem cvate toplo ljetno veče.

Miroslav Krleža: Izabrane pjesme, Matica hrvatska, Zagreb, 1996., str. 64.

1. Objasnite značenje sljedećih riječi!

smreka: _____

1 bod	
-------	--

tramovi: _____

1 bod	
-------	--

tratina: _____

1 bod	
-------	--

2. Koje Krležine drame poznajete? Navedite tri naslova po izboru!

_____

_____

_____

3 boda	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Objasnite glasovnu promjenu u riječi „pasa”!

_____

1 bod	
-------	--

4. Pronađite u pjesmi:

sinesteziju: _____

onomatopeju: _____

2 boda	
--------	--

5. Kakva je po strukturi rečenica u prvoj strofi?

_____

2 boda	
--------	--

6. Koje su zajedničke osobine glagola u pjesmi?

_____

_____

2 boda	
--------	--

7. Kada i zašto je Krleža duže vrijeme boravio u Pečuhu (Mađarska)?

_____

1 bod	
-------	--

8. Koju su ulogu igrala u pjesnikovom životu dolje navedena mjesta, osobe i časopisi?

Budimpešta: _____

1 bod	
-------	--

Galicija: _____

1 bod	
-------	--

Sovjetski Savez: _____

1 bod	
-------	--

Petrica Kerempuh: _____

1 bod	
-------	--

Republika: _____

1 bod	
-------	--

9. Krležina je pjesma nastala između dvaju ratova. To je vrijeme avangardnih strujanja u europskoj i hrvatskoj književnosti. U kojem se dijelu pjesme naziru tragovi nadrealizma i ekspresionizma?

_____

_____

_____

3 boda	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. U kojem je obliku napisana Krležina balada „Khevenhiller”? Napišite vrstu stiha!

---

1 bod	
-------	--

11. Krležin suvremenik, hrvatski ekspresionistički pjesnik piše u svojoj pjesmi: „Pjesnici su čuđenje u svijetu.” Napišite ime pjesnika i naslov pjesme!

---

2 boda	
--------	--

12. Objasnite pojedine slike u Krležinoj pjesmi! Napišite po jednu rečenicu o svakoj strofi!

---

4 boda	
--------	--

13. Nađite u pjesmi riječi koje su nastale slaganjem! Ispišite tri složenice iz pjesme!

---

3 boda	
--------	--

14. Koji su pjesnici u hrvatskoj književnosti pisali opisne pjesme? Navedite dva imena po izboru!

---

2 boda	
--------	--

15. Imenujte naslove pjesama dolje navedenih Krležinih stihova!

„S Orionom kos a cimbalom
putuje zima noćas k južnim zvijezdama.”

Naslov: _____

1 bod	
-------	--

„Jednoga će dana krvavo jutro svanuti,
jednoga će dana crljeni vihor planuti
o – jednoga dana –
nad piramidom mrtvih domobrana”

Naslov: _____

1 bod	
-------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Moje riječi sve mirišu slatko
ko breskve zlatne, ovijene svilom,
kad lahor treperi sa arijom milom
fontane bistre što žubori glatko,”

Naslov: _____

1 bod	
-------	--

16. Kada Krleža govori o umjetnosti, kaže ovako: „Ljepota se objavljuje često monstruozno...” Ima li ta izjava veze s njegovim djelima? Svoje mišljenje formulirajte u opsegu od 1 do 3 rečenice!

---

1 bod	
-------	--

17. Šime Vučetić u svojoj studiji o Krležinoj poeziji piše: „Čudnovato je autentičan Krležin afinitet s pučkim mentalitetom ali i s intelektualcem onoga vremena.” Dokažite gore navedenu tvrdnju s nekoliko primjera iz Krležinog opusa!

---

2 boda	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**TUMAČENJE JEDNOG UMJETNIČKOG DJELA NA OSNOVI ODREĐENOG
STAJALIŠTA**

Petar Preradović (1818.-1872.): Pjesmica

Prazan časak kada mi se daje
Iza dana mučnog poslovanja,
Mahom duša zaboravlja vaje,
A duh opet k pjesmici prijanja;

Kao dijete. Kad škola prestaje,
Prvim skokom iz nemilog stanja
Zaboravlja, pretrpjelo šta je,
I leptira opet svog naganja.

Oj, pjesmice, mila drugo moja,
Vjerenice od Boga mi data,
Koje glasom za jadom udata

Odahiva duša iza boja,
Ti jedina, a druga nikoja,
Utjeha si duši obilata!

Pjesma Petra Preradovića nastala je između 1850. i 1870. godine. Postavlja pitanje umjetničkog stvaranja. Suština pjesničkog programa uvijek zavisi od vremena u kojem je program nastao. Obrazložite, kakav je odnos između naslova i teksta pjesme; uvodnog dijela pjesme i pjesnikovog školovanja u djetinjstvu. O čemu govori poanta pjesme?

25 bodova	
-----------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

REFLEKTIRANJE NA POJAVU DANAŠNJICE

Reflektiranje na pojavu današnjice

„Traperice su u 18. stoljeću bile znak pripadanja najnižem društvenom sloju. U tridesetim godinama 20. stoljeća nosili su je kauboji. U osamdesetim godinama su se do krajnjih granica. U devedesetima su polagano nestale s vodeće modne scene i bivale potisnute raznim umjetnim materijalima poput PVC-a ili gume.

A 2000. ih je vratila na sam vrh, a ponijele su ih mnoge osobe iz javnog života.

Zahvaljujući sve većoj tržišnoj konkurenciji i padu cijena, dobili smo mnoštvo krojeva, boja i dizajna.”
(Internet, 9/2005)

Današnje generacije imaju veliki broj traperica na izbor, prave „marke”, stoga je teško izdvojiti jedne – one prave. „Ukoliko imamo trbuščić, izabrat ćemo niski struk, ukoliko želimo naglasiti duge noge, uzet ćemo uske...”, Omladina danas pomoću traperica može izgledati poput svojih ideala, traperice su nezaobilazan dio svačije garderobe. Kakvo je vaše iskustvo u svezi s trapericama? Koje volite najviše? Jesu li zaista praktične, kada i kako ih čistite? Iznesite svoje mišljenje u eseju (opseg: otpr. 1 stranica)!

20 bodova	
-----------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PRAKTIČNA PISMENOST

Napišite pismo (maksimalno 1 stranica) prijateljima, školama, poduzetnicima vaše regije u kojemu tražite pomoć za djecu koja su ostala bez roditelja na Sumatri! Pišite u ime društva, čiji ste predstavnik i pomoću kojega želite na licu mjesta predati darove ljudima koje je pogodila nesreća! Pokrećući ovu akciju pomoći, koja je tek prva u povijesti vašega društva, želite ukazati na opravdanost sličnih akcija. (Umjesto svojega imena potpišite se kao N.N.)!

15 bodova	
-----------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

